

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 le. 6 lei 3 z. 50 or., 3 lei 1 z. 75 or.
Pentru moșierie pe an 8 le. 6 lei 4 z. 3 z. 50 le. 2 z.
Pentru străinătate pe an 12 le. 6 lei 6 z. 3 lei 3 z.

Congresul.

Dîna IX. (9 Octombrie).

După autentificarea protocolului din ședință precedentă se verifica alegera din după Fil. Musta.

Indată după aceasta de la raportor al comisiunii organizatoare.

Iuliu Petric urcându-se la tribuna ceteșteasă raportul consist. gen. al metr. plenar despre activitatea sa în genere și în fine constată că dintr-o agenda înzestrată în raport lipsesc unele referitoare la vîzita către o conchise ale congresului din anii de mai naște.

In privința acestor din urmă

Prezidiul deslușește că unele din aceste sunt cu rapoarte speciale transpușe la comisiunile speciale.

Veșenându-se cu toate scutece să sunt cele obiecte, care nu sunt rezolvate de consistoriori metropolitani.

D. cav. de Pușcariu și de părere că deschisă generală să se reserve până vor fi trecut prin congres toate raporturile consistoriale.

D. I. P. Deseanu nar' fi că se treacă prete obiect fară deschisă generală cum cuprinde denuș situația consistoriori să lipsească și se reorganizează. Preconen' să lipsească la consistoriori metropolitan este lipsă de puteri cari se lucrează.

Al. Moosonyi propune a trece simplu la ordinea dilei.

Lăudă parte la obiectul acesta și dr. Gaetan și dr. los. Gall se primesc trecreea la deschisă bisericească.

Raportul gen. al consistoriori metropolitan se cetește și deschisă punct.

Punctul 1. care privește deschisă bisericească la nuntă de argint a Majestăților Lor, la logodna și cununia Ateliei Sale principalei de coroană Rudolf și A. S. Stefania

comisiunie propune a se lăsa spre plăcătă sciință.

D. Dr. G. Popa în legătură cu obiectul acesta arată că ministerul întrătăită a considerat biserică, că respusul la pașii făcuți de înalțătior la festivitatea amintită l-a trimis episcopul Aradului prin vice-comunitățil arădane.

Al doilea punct al raportului general metropolitan priorității la pașii făcuți din partea autorităților noastre ecclastică contro projectul pentru introducerea limbii maghiare în scolarele poporale comisiunies propune, a se lăsa spre plăcătă sciință. Cuvențul "plăcătă" să aducă pentru energie, ca an desvoltat cu ocasiunea aceea capii și ceililalte dignitari ai metropoliei noastre.

P. Popazu ca se dea mai mare însemnată cestimie dorește și propune, a se adauge la proiectul de conchisă că și pe vîitorii capii și dignitarii bisericesci în casuri de acesta să fie făca datoră.

D. Deseanu sprinținește propunerea comisiunie.

Prezidiul deslușește că nu e de lipsă dar nici consult nu este, a se hotărî ce să făca în viitorii capii și dignitarii bisericesci pentru că aceasta se intlege de sine.

D. Cimpoeriu sprinținește adăusul propus de P. Popazu, Petruțiu prin el se dă concurs moral și pentru împlinirea datoriei din trecent și pe vîitor.

D. Gaetan propune încheierea deschisă. Pres. "Dar nici nu s'a început!" (Risete) Însemnată la vot încheierea deschisă se respinge.

D. Al. Moosonyi că să nu se consideră ca vot de blam adăusul nu ar consimti cu P. Popazu. De care ca să se pună biser. face propunerea o sprinținește.

D. Dr. Gall o sfătu de superfluit. D. Măcelaru și pentru adans

D. Popa clarifică ce termin ar trebui întrebătorii când se vorbesc despre dignitari etc. ca se corespundă adesea de cărări și de laurul. Densul clă-

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Admîneiajusă tipografă archiepiscopală Sibiu, strada Măcelarilor nr. 47.

Corespondențele sunt a se adresa la:

Redacția "Telegraful Român", strada Măcelarilor Nr. 27.

Episodicul adresat este redus. — Articoli nepublicați nu se înșapă.

INSETIUNILE:

Pentru editat 7 or., — de donă ori 12 or., — de trei ori 15 or. rândul cu literă garojoasă — și timbru de 30 or. pentru

— care publicare.

hotărâre încă în congresul din 1878 pentru a se pune stăvană concubinătoare.

Se mai desbată asupra unei norme a stolei, monumentului pentru arhiepă și metropolitul Andrei bar. de Săguna și elaborarea proiectului în cause disciplinare, după care find timpul înaintat ședința se încheie.

Limba cărților noastre bisericești.

Afacerile noastre discutate în congres interesează și pe alții, cari trăiesc afară de limitele metropolei noastre. Ca dovadă despre aceasta reproducem din "Timpul" următorul articul:

Cu timpul au început a se recunoaște însemnatăza limbii cărților bisericești.

In aderare dacă, din deosebitele și variile dialecte ale limbii germane și plăid, unul a ajuns să domineze și să devină limbă literară și de stat, acasă este a se mulțumi mai cu seamă bibliei lui Luther. La începutul secolului trecut, în al XVII-lea chiar limbă germană se poate da, ca într-o carte, de a mai exista. Cine deschide cărțile scriitorilor din acel timp, și-a folosit un jargon, în care întregă avorea lexicală, sintaxă chiar a limbii erau alterate și falsificate de mii de fraze francozesc sau latinesc; reprezentanții de căpătenie al unei limbii germane literare, curate, erau biblia lui Luther.

La noi lucrul s'a petrecut într'un mod analog.

Epocha reformației, răspândindu se prin periferii a ajuns în Ardeal; Calvinii începuseră a traduce cărți bisericești în românesc, pentru a atrage la reformă și poporul românesc. Ei bine, biserica și Domnii noștri au combatăt reforma cu armele ei proprii. Au pus a se traduce cărțile bisericești în limba românească,

Dar afară de aceasta dascălul Tintila împărăția bășelor tot ce audela ei de la alii, sau cătă din întâlnirea în vră'o carte. Dascălesca sau metoda era însă deosebită și merită să o cunoaștem, ascultând pe Tintila cum o împărățește bățelor:

— Vedeți dragilor mei, va'm spus, că pământul este rotund ca un ou; v'am mai spus să aducre oue, ca să vă arăt rotunjimea pământului. Cine a adus ouă?

— Eu, eu! strigă cățiva bățetă.

— Apoi dragilor mei, sună deocamdată adus ouă, deci numai ei vor sci să aducă cum este pământul; celălăi se le aducă măne, că se să rămăse înapoi.

Vorbind astfel Tintila în ceea ce delă bățet și le pune în pălărie.

Să trecoam acum mai departe dragilor mei; spre somn, că nu va fi potop, a făcut Dumnejeu curcubeul? Bățată și Radul, cum este curcubeul?

Bățatul își strigă gura cu mâncea cămășită și se stergă;

— Curcubeul este — este —

— Cum este?

FOTĂ.

Sandu Tintila.

O amintire din trecut.

In căsuță din fund era o covată mare; aceasta era scăpară a sa, căci numai ce vedea, că dacăloul nostru să săbagă sub covată suspinând:

— Of, femeile! că nu-s bune, de căd de pus in pod la fun; pentru ce Domne atâtea pedepșă asupra capului meu!

Ea susține că dacălul să trimită la cerină susținăre sale toamne și scăună, săia pe bănet dacăl să trimită la cerină covății.

Care bărbat, care a mai păti-o dacăloul nostru, va înțelege, că stărea aceasta nu era plăcută; deaceea suspinând amar bănet Tintila până ce se depărta pașii susținătorului său, ea după aceea striga în gura mare:

— Galofiră, Galofiră, draga tatei, scăunăte din prinsoarea aceasta!

Și Galofiră, cunoscând din experiență prinsoarea tatei deprimă, massă și scăună, și scoțea pe bănet dacăl de sub covată.

— Dumnejude' a dat, draga tatei! susține Tintila.

Tintila, în vremea lui, era dacăl învățat, căci afară de aceea ce învățase la părintele Pașuție, el citia acasă milieci sale istoriole: Leon și Dorofea, Piram și Tisbe, povesta lui Piticul de un cot cu barbă cu tot; apoi cunoscuse pe de-a rostul stîrșilor din Argir și Elena cu părul de ur. Tintila nu mai citise susținătorul său cu glas tragic Alexandrie, care și placea foarte mult Zamfir și Galofiră, mai cu seamă că ceteră pasajul, unde se spune că Alexandru Măchedon niciun cetățea Atena cu tunuri mari, și o impună cu praf de pușcă, de pe se pusea sălii în vîrful capulin, sau cănd destă pre ostrovul, unde domniau numai femeile, ar bărbății grigiaș acasă sănă în ziu sărată, sau cănd ajungea Tintila la pasajul unde se spune că de frumos vorbia Alexandru Măchedon rusește cu lachinț imperatul. Toate

aceste le asculta mama Zamfiră cu mare lăru aminte și rugă pe Tintila să treacă mai repede peste pasajul din Alexandria, unde să spune că Alexandru a tăiat limbă la o muieră, care parise pe bărbatul ei.

Cât pentru Galofiră, ca asculta cu mai mare placere povestea lui Argir și a pră, frumosul Elena cu părul de aur, și adeosea ei sănuști susținători adin din sindi seu feciori, cănd cugeta, ori de so se vă oare și la deasă cândva vr'un Argir? Ea era hotărâtă sănă ne făaș pe Argirul său să susține lung după deșeș. Dar, Galofiră era bună la înțimă.

Dar să ne întoarcem la dascălul Tintila în scăună.

Aici împărăția cu mare temenie și ză; el înveță pe bățet să cîtească: az, buchi, și spunea, că sloveșe și se împart în găsnice, neglașice și glânișo-neglașice; și care nu putea înțelege aceasta, acela sănă adesea, jucând vargo pe spatele sale, precum juca fatalul polonic al Zamfrii pe spatele lui Tintila.

au introdus limba poporului în biserică și stat, în locuri celor străine hăratică. Dacă chiar și l-a existat inclinare de dialectizare a limbii noastre, ele au început din momentul, în care biserică a creat limbă literară a sănătății, a ridicat-o la rangul unei limbă literară și de stat. Din acel moment trăsătura de unitate a devenit și a rămân limbă și naționalitate, pe care mai multe Români încălcă a cununa naționalității cu religia.

Retițărirea cărților bisericești cu caracter latine și ciriile nu mai suferă întărire. Tipăriturile vechi au început să se afle cu greu.

Lucrarea ce și-a propus-o, Sfînod e de o însemnatăție cu greu de măsurat în toată marimea ei. Fără îndoială, că limbă cărților bisericești va fi supusă unei revizuii în ceea ce privește slavismul tehnic, nejustificat și neînțelept nici până în ziua de azi de popor. Cuvintele populare românești vor introduce în locuri tonomâilor slavonesci, cuvinte înțelese de toți, frazelor îi se va da pe lege ordinea de a se cuvânta după genul limbii noastre, înălțându-se tradițiunile servile și președintele și litoran; cu un cuvânt, forțindu-se în mod egal de neologisme răsărit și de barbarismi slavonesci sau de altă origine, revizitorii cărților vor avea în vedere atât avantajul propriu al limbii populare, cât și arhaicismii aceia, care se pot relintra fără alterarea înțeleștelor.

E o operă în adeveră națională aceasta, o operă, care va face gloria celor ce vor fi întreprinși - dacă va șe bine, dar și stigmatizarea lor, dacă vor păsi cu urmărița la o lucrare, pe căd de mareț și sfârșit, pe atât de gingeșă. Gingeașă, ca tot ce și organice, subtilă adesea cu deosebere și ce face gândirea națională, dar ridicată odată mai trainică de căt legile civile și politice, de căt formațiuni de state și genialități, temelia dilegor de glorie, scăpare în filii de cădere.

În congresul bisericesc din Sibiu d. Parteniu Coama a făcut asemenea, în sedința de la 4 Octombrie, o propunere în înțeleșul retinăriilor cărților. Va trebui în adeveră ca în pînă la aceasta să existe o înțeleșere între metropolitul Românilor din Ardeal și Târă-ungurească, între mitropolitul Bucovinei și de o parte și episcopul nostru. Dând mai la valea propuneră facută de d. Parteniu Coama, dorim ca, spiritul veacului să salveze, spiritul lui Matei Basarab să domnească asupra acestei mărețe încrăci.

O asemenea iluzie domnește și în privire la costuma fumană, care a lăsat

Discursul deputatului Dr. Mihail Politi în casa reprezentanților Ungariei în 15 Oc- tombrie. (Incheiere).

Este o triste aparență aceasta: în 1848 iohăglia să aiera economicos. Astăzi această iohăglie există în Ungaria în privința politică și socială. Este o triste iconă acesta și sănătății de stat, care sedușă împrejurările favorabile nașterii noastre de la un proiect în Ungaria către cetățenii săi și cari nu se mai găsesc a restabilii vecchia regia și frațiețatea diverselor națiuni.

Dar ci se va găsi se veze aceste naționalități? Aici și legătura de naționalitate se an poate face și făcut. Când să așteptă această legătă, deputații naționalităților ar arăta, că această legă nu este o legă și ar emana din egală îndepărtare. Dar în ceea ce din urmă totăstă a făcut această legă și legă remarcă legă. Peșteri noi încăzătoare există numai pe hârtie, ca și o literă moartă. De număradă oră să dăre în această casă, că această legă nu are nici un paragraf, că se să nu îl făceți făță să nu. Nu odată, ci de număradă ori s'a produs în această Casă - și nu aduce foarte bine aminte că e ministerul de justiție în cel actual, că el mai dinante, a mărturisit, că există o valoare de lege, dar cu toate acestei oră nu a vindecat real.

E un co straniu în legă aceasta, cădă aducătă judecătorie vătămașă această legă și noi făsim de recurs sau de gravamenul de nătăție, instanța judecătoriească mai înăltă ne dico, că această lucru nu se pune de competență sa, ci de administrație; dacă se vătămașă și legă, ne se dice vice versa, că nu se pune de administrație; și că de judecătorie. Astăl legăs intrăgăz se poate aude, ci se poate face ridicule.

On. Csai! Ea eră că este o politică fricașă grișă, cănd bărbății de stat sănătatea potă-tatea de stat în mieile lor cred că pot face toate, sănătății bărbății de stat ai sănătății potă-tatea de stat în mările lor subordonățea interioarele statului într-un nou interes special fizic acest interes special chiar și interesul maghiarismului. Aşa și și nici poate să aflu, că în Ungaria pot stat de astă să își puruse în contrast cu naționalitățile, dar nu numai cu naționalitățile și cu Croația. (Appl.)

E particular raportul, în care se sănătății Ungaria și Croația. Scosese, petrecere de cînd într-o casă croată, sănătățile care se întâlnesc, cănd se sădă la locul sănătății. Tintila încrește frumusea și varga în mână. Băiatul începe a tremura.

- Dece te-ai întăriță tu, Stâniță? - intrăbă Tintila răscindu-și musteața și învertind varga. Stâniță începe a plângă.

Prințul ren te porți, pentru aces chitescă, că bine este să-ți dan o lecie, ca să te ferescă pe vîtor. Mitică și tu Stâniță puneteți pe scaun și-l înțineți, că și găsă putine săratări de vară.

Băieți se repetă asupra lui Stâniță, și se sileso să-l înțină pe scaun, înținătuse numai că vîdă, că pică din sinul lui Stâniță cîteva plăcinte. Tintila se repeză în dosel și ridicăndu-le sus strigă:

- Prinț! vorbesc, ce sunt aceste?

„Plăcinte, domnule dascăl,“ disse Stâniță scăpând din măslini urmălor săi, și acumă creerii și retinății băiat

cuvîntul de tron de rezoluțione cu total unilaterală. Dară apă voi să vorbești despre cestuinea sumănd ar trebui să mo cestuine tron, dar e de prius a vorbi despre ea; atât însă pot dedice, că în Croația nu există nici un om, care să conștină cu rezolvare cestuinea sumănd cu ofensă în cîndul de tron. După săt' enoseu cu raportările Croației se să din vremea, când oram membru în dicta croată, că nu numai membru națională ci și partida maghiardă, sănumi „partida unioniștilor“ sau numita articulație a Croației teji ca un erau de păres, ca Piumes și a Croație. „Mi aduc foarte bine aminte - din minister nu e de făță - că Coloman Bedecovici, actualul ministru croat, plede pentru opinie, că Flaminius argumentul acesta, orice guvernare să obțină și obțină, a se folosi de argumentul acesta. Nei acim adem că și în era lui Bach nemijii diceau, că popular maghiar și deputații sămănuști și maghiariști sănătății. Cum să fie această făță - și din această caușă cu mulțumire de la reieșită de la cestă jumătate a monarhiei.

Vă rog să nu credeți, că noi deputații naționalităților facem un sport deosebit, să prețiețem ca în domeniul în Ungaria în acela vremi ferite înțre frății. Stările noastre actuale sănătății meșteșugătoare și din această caușă cu mulțumire de la reieșită de la cestă jumătate a monarhiei.

Vă rog să nu credeți, că noi canacești în Ungaria, cănd se sădă concordanță, predin și îngrijescă a restabilii concordanță, cănd se prețieță ca în domeniul în Ungaria în acela vremi ferite înțre frății. Stările noastre actuale sănătății meșteșugătoare și din această caușă cu mulțumire de la reieșită de la cestă jumătate a monarhiei.

Vă rog să nu credeți, că noi canacești în Ungaria, cănd se sădă concordanță, predin și îngrijescă a restabilii concordanță, cănd se prețieță ca în domeniul în Ungaria în acela vremi ferite înțre frății. Stările noastre actuale sănătății meșteșugătoare și din această caușă cu mulțumire de la reieșită de la cestă jumătate a monarhiei. (O voce: Aşa este), căci aceasta ar însemna să aducă și de existență spirituală; și Dictrata ca Maghiari, cănd vi se promite libertate de aur și vîsări dică, să sună și maghiari, și responderă: Ne trebuie! (Adevărat! Aşa este!) În primăvara norocoase Ungaria și națioanea maghiară a ajuns să fi un factor decisiv în monarhia întreagă. Ar trebui să se folosească de această poziție favorabilă pentru a restabili și în patrie o bună înțelegere.

Starea Irlandei.
Legea agrară a provocat prin asprinseaza sa mare ferbere în poporul iric. Scirile din urmă nu spun de turbărui și conflicte sangeroase. Soartă nenorocitoare îl aspiră de venăuri de Englezii și teama permanentă în foile publice. Irul se bucură de compătimirea tuturor oamenilor, cari iubesc libertatea poporalelor. E însoțită surprindere durerosă, cănd printre apărătorii inflăcării ai cauzelor iricești vezi pe nesoberiile liberali ipocrisi planând cu lăcrâme de crocodil nenorocitoare poporalelor aspirute. Un astfel de liberal și „Fest L'Est“ care intră un articol din al seu nu îlăstă destule cuvinți pentru a stigmatiza despotismul englez. Numitul oragn, dară ar compara soarta Irilor cu a naționalităților din Ungaria, n-are trecu și cante-

„este vărgat.
- Nu-i așa, cum este forma lui?
- este rotundă.
- bină, dar cum este rotundă?
- Ca un —
- Ca un căr —
„Ca un cărat,“ răspunde Ghiță.
- Aș! vezi ca un cărat; dar ca să aveți mai bună închipuire, cine a adus cărătă?
Băieți tac.

- Da bine Stefane, și tu Petru și tu Vasile, părinții vostru au tăiat un mascun, unde sunt cărătă?

Băieți scoot cu părere de cărătă din sin, și pănu pe masă.
„Domnul dascăl!“ răspunde Ghiță, Petru și Stefană căt pe ci eră să măncă curcubeul!

- O, o! curcubeul, aducă cărătă, nu se măncă în scăols; aci vîcă hrănesc cu stînchi; uită-șe și așa este curcubeul!

După ce a arătat Tintila forma curcubeului, pănu cărătă peste uno în pălărie.

Acumă se deschide ușa, un băieț intră într-un clasă, fricos ca un osinătă la moarte. El îndrăznește să se uite la dascăl, nici să se sădă la locul sănătății. Tintila încrește frumusea și varga în mână. Băiatul începe a tremura.

- Dece te-ai întăriță tu, Stâniță? - intrăbă Tintila răscindu-și musteața și învertind varga. Stâniță începe a plângă.

Prințul ren te porți, pentru aces chitescă, că bine este să-ți dan o lecie, ca să te ferescă pe vîtor. Mitică și tu Stâniță puneteți pe scaun și-l înțineți, că și găsă putine săratări de vară.

Băieți se repetă asupra lui Stâniță, și se sileso să-l înțină pe scaun, înținătuse numai că vîdă, că pică din sinul lui Stâniță cîteva plăcinte. Tintila se repeză în dosel și ridicăndu-le sus strigă:

- Prinț! vorbesc, ce sunt aceste?

„Plăcinte, domnule dascăl,“ disse Stâniță scăpând din măslini urmălor săi, și acumă creerii și retinății băiat

nas o idee mantuitorare, care poate să-și scape de pedeapsă.

„Nu te supără domnule dascăl înce de, mai că-măsări și -vînătățește, și tu sănătății!“

Acumă frunta lui Tintila se însemnoază, față sa devine blândă și buze sale zimbesc. El pun vîrga pe masă și cuvîntăcează:

- Astăi! cova, fatal mo! Merge la lointă! Vedeți voi princișor, căt de temenie să devinătă Stâniță; și voi pătrui la pilda dela dănelu și dela părinții săi, care sunt oameni de cîste, și nu sită pe dl dascăl. Acumă merge pe acasă princișor și nu uită se aducă pe măne, ceea ce v'au spus.“

Astfel sfârșește Tintila învățătură; băieți și ar se căpăta ca oile clăe peste grămadă, ear Tintila luând ouă, cărătă și plăcinte, își umple bușnările și cu frunze ridicătă plăcinte spre cada, vînd că astăl se bine prin similitudinea sănătății. Ear Zamfiră veșindul încărat în atâta cărnojă se face, că nu scie, de unde

le are Tintila, și cu un zimbet dulce ca zâharul îl întrebă:

- Da de unde-toate astea, Tintila dragă?

- Apoi de, susțește, Dumnejudea a dat mană.

- Ce fel tătăcuță, cărnătă amfătă și plăcinte calde ero și măna Jidovilor în pastie?

- Taci dragă tatei, tu esti încă prea mică și nu înțelegi lucruri de acetate.

- „Ce fel mișă,“ disse Galofira planșă, mai deșună spumeai, căs' bănu de măritat și acumă nu faci mișă.“

- Hm! miă - adică bună de măritat - să sebună despre altceva, dică Tintila încărându-se cu vorba și întră în casă, unde sălă masa găzduiește și se punete între Zamfiră și Galofira și ridicându-și vocea se roagă: Doamne, dacă Doamne se roagă și binecuvîntăza masa aceasta!

„Amuin!“ respond Zamfiră și Galofira, și toți măncănde în pace.

Că amuci.

despotismul prin tări străine, căci îl poate vedea în optimă formă și aici la noi. Liberalismul maghiar în fond nu să prea deosebește de despotismul cel-lovesc. Post. L^a. Fiindcă cele ce le scrie „P. L^a” se potrivesc *nudat* mutandis și la stările noastre, reproducem acel articol în cele următoare:

Fatalitatea eurăii înființate negre arăpișoră legendarie insule a Irilor. Fie la cărmă în London sau un ministeriu wighistic sau toristic, orice schimbare în guvern n'are nici o influență. Pauperismul poporului iric n'a interesat nici pe un Robert Peel, nici pe un Beaconsfield, nici pe actualul și nobil lord Gladstone. Toate partidele și guvernele engleze n'au nimă pentru temeinicii tipet de durece ce vine din Irlanda, săn cu totii de a cord în a negă pretensionile arăndăilor frici cari sunt asuprui și despotiști de toate drepturile. Când o vorba de cestui și a banilor, de interesele păsturăi și a sacrelor proprii englezi se arată mai presus de teorile liberalismului doctrinar și de scutit prin humanitate sentimentala, egoismul cel mai cras și nemărginit ajunge la valoarea depriudării. Partidul liberal cînd se asează în opozitione ridicaș un tipet infrișcat asupra atrocităților din Bulgaria, aspirația românilor cerchezilor. Așteagă în se astă la cărmă și procederea ei în Irlandă se desobește de a Turciei numai în formă, în faptă însă este ca și a Turciei în Bulgaria. Soldați și polițistii englezi ce e drept nu matilează și nu frig de vîi pe nimeni cum făcău cerchezii în Bulgaria, dar orocetește și aprișințe as primele barbare ale lordilor anglicani contra arăndăilor catolici, cari susținând lucră pămîntul, precănd muerți și copii lor pier de titul foamei. Se deplânge arădătorii soarta slovacilor nostri din comitatul mai serace ale carpăților nordici, unde camenii se hrănește reu cu pane de oves și totusi familiile slovace trăseseră mai bine, pentru că tifusul foamei nu e un ospe așa des. Prelungă acesta în aceste comitate pămîntul și mai stepă așa încât agricultura abia produce hrana cea mai neșărată. În Irlandia însă pămîntul lucrat de arăndăi cu mult mai roditor dar arăndăcea exagerat, lăcomia proprietariilor cari trăseseră în oraș le cele mari în destări și prisonează, asprimoșii, administratorilor, cari sunt exclusiv englezi, consumul rădelean muneci întregi. În astfel de relații se explică degenerarea fizică și morală a poporului iric. După numărăra populației din anul 1834 mai existau în Irlanda 8.5 milioane de Irți. După numărăra din (1880) și mai sună numai 5.3 milioane. O mare parte a poporului iric pierde în mod ticklor și constant, sub domnia engleză, a colui mai liberal popor din lume, sun și parăsesecu ocheinii scăldări în lacrimi patru, patru a săa dincolo pe oceanul atlantic o eșență mai deamăna de camenii.

Foile engleze nu mai încreau a descrie pe Irți ca fiind neleptașăi la omenești înegrindu-i în tot modul. Să se mai mișe apoi omul, dacă în cele din urmă natura omenește degenerează prin selavie de vacuri? A cui conștiință e responsabilitatea pentru starea decadătă a poporului iric? Irlanda a fost frumosă și floritoare, poporul era cultivaș și avut înainte de a fi cucerit de briji. Lordul Palmerston a avut odată cetezașă rea să numească putarea Austriacilor în Italia „barbarism” și să escame în patosul seu așașă: „Ce au facut acești Austriaci din frumosă și floritoareas Italię!”. Cu mai mult drept poate să escame lumeni astăzi: „Ce au facut acești Britani din bogata și frumosă Irlandię!”

Mai până la începutul domniei reginei Victoria în Irlandia se perhosca acela, care se gera de catolici

înaintea autorităților. Comunele catolice trebuiau să intrețină preoți și episcopi anglicani bine dotati, cu toate că acești pastori au ramas fără tarză. Astăzi poporul, care a ascultat bucurorile ce plăsăsoare motivață sau nemotivată despre nedreptățile din cale mai departări părți ale Europei, dacă prim accea se promova numai mediat interesele sale comerciale, să nu se sfîrseșă a escroca în casa sa proprie despotismul cel mai detestabil.

Puteții din London dic și într-o popor englez fară deosebire de partida dică impreună cu ei, Irți se remâne întră marginile legei și să se silvească a obțină pe cale constituițională delătură a stărilor celor reale, pe care nu le neagă nimenea, și o ușoară a sarcinilor ce apăsa pe economii și hucuatori. În această dojenie însă zace o răză ipocrisie fară precedent.

O schimbare a raporturilor desparte între proprietari și arăndăși și a încreat pe cale constituțională din vremi neponibile și generaționiuri înreținute la puter într-acela de foame și frig, făcă de a obțină vre-o ugoreză cătă de mică. Indrumarea la calea legală constituțională, care a fost bătătă atât de des, dar totdeauna fără rezultat, e chiar o ironie pe partea Irăicăi iricii cu remasă puritate în minoritate ce petiționează lor ce cereau o modificare a relațiunilor agrare. Nici un guvern, ori din cale partidă se fi știut, nu le-a oferit Irilor decât promisiuni și frasă goale, pentru că nici unul nu avea curajul să a deșună cu puternica elice a lordilor provinciali, cari la tot casul trebuiau să se fere și răduie în cătă prin regulările raporturilor agrare. Lăcomia și egoismul sunt atât de poternici expresi în poporul englez, încât aceasta în totalitate să se identifice instinctiv cu interesele proprietării, care cătără deputați de proprietari. Fie care apel al parlamentului iric în simțul de dreptate al parlamentului a rezunat în puștie. Cîndcă de altă parte homerulești, cari cresc cu un pas mai departe preste cestioane agrare și pretind independența Irlandiei, săfă în desesperare poporului aspirat un teren acomodat pentru lucrările lor de subminare, aceasta o njer de pricripit. Poporul nu mai are se astepțe să devină cel nîmic de la Anglia și dela poporul englez. Homerulești nu crău promisiunile ce va avea se le realizează de către poporul Iric.

Dela, acesta nenorocitul popor Iric, care să se sprijină cel săfă femeismul pretotindu-nea în Irlanda, Stăpânește britică n'a prins nici o rădecină în poporul iric, nu și n'a putut recruta nici un fragment cătă de mic al partizanii. Sistemul de exploatare aplicat în Anglia în modul cel maiuman și nescrutator a trebuit să fie făcut atât din clasele cultivate, cât și din proletariatul Irlandiean dusmanul național, născuți și jurăți ai stăpânirii britice. Aceasta se rajdă, ca în toate țările cucerite, numai pe garanție, poliție, funcționari, cari să cînezează publicul, și pe aci imigranți englezi, cari după ce au jafuit și necinutănumi irică antochonă și au însigut bunurile confiscate. Guvernul englez încă nu a făcut nimic pentru a îmbătrâni cătușii de acasă, amprezile seculare ale acestui crudu sistem de jafuire. Dece psihologică e de explicitat, dacă Irți ajungănată la extrem, și lipsită fînd de orii ce speranță și ne mai având de pierdut altceva decât o existență plină de nedemnitate și ticaloșie, recurg pe urmă la mijloacele unei despărțiri și înfrângători lor în anarchie. Engli și cari în nemărginitul lor egoism cetează a tracta pe Iric ca un bratele stăpânirii britice, care să proclame starea de asăd în preste toate comunitățile Irlandiei.

Ca până la începutul domniei reginei Victoria în Irlandia se perhosca acela, care se gera de catolici

înținderea. Nu trece o să fără ciocniri sângerioase între poporul irăndat și între organelor puterii. Să toate aceste — sub aspectele unui regim liberal, care lucră acum în Irlandă în aceleși mijloace, ca cure lucra despotica Rusie în Polonia. Desoarece e numai, că Rusia le au înaț Poloniilor numai libertate politici; economicesc Polonia rusă reprezintă, cum se știe, o comunitate dezvoltată, industrială. Irilor însă le au la unu Anglia total, libertate politice și existență economică, onoarea civilă și demnitatea omenescă.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Comasău în comun Simionescu (Simontelice) (cotul Bistrița-Năsăud)

La cererea unui dom posesor maghiar de naționalitate din această comună s'a închiriată comăsău. Ca execuțor ei s'a înscris în din partea Trib. reg. ung. din Bistrița d. asesor Vasiliu Ranta, ca judecătoare; ca inginerul functionarior să aferă de Honorius Lîles din Torda, eară ca apărătoare al comunei și intereselor ei d. Gabriel Man avocat în Bistrița, toti bărbății zelosi, bine merită și cunosc de chemearea lor, dela cari neputind accepta decât dreptatea și cunitatea, care acătoare posessor mare sau mic își postevede interesele sale bine asigurate.

Comăsău e în lucrare. Lucrările prealabile: Măsurarea întregului teritoriu și a posessiunii pădurii individ vor termina încă în toamna acestei.

Cu fa a comunie Simionesci carele scu și cunosc bine împregăturile de acolo îmi însă voia, a frage stenileaselor interesați și în specie a din Daniel Pa cu not. cer și ca atunci cel mai intelligent și cu înțelept în tre posessori, precum și a dotor mai suna menționati și înscrăbiți cu agendele comăsărei, cari poste nu scu și nu enose destul de bine împregăturile la următoarele:

a) între membrii comisiei clasificatoare să aleagă bare-mi muli mai intelligent și cu cunoștințe de specialitate.

b) să fie cu mare atenție la stăverile puncelor necesare pentru usul comun.

c) la stăverirea nouelor complexe de posessiune.

d) să aibă indeosebită atenționu și privire interesele scoalei și a bisericii.

ad a) Intelegh, că unii posessori alegători ar fi de părere să aleagă la comisieana clasificatoare numai ascogături simpli din sinul lor și că și cîr și, carele a cearut comăsău încă ar fi de această păr-re, - mi însă voia, a recomanda cele de sub p. a) să sească cu atât mai vîrtoș, ca în teritoriu comunei noastre se săfă între altele: ape minere și carbuni de peștră, cari cu timpul pot să devină nesecă invocare de căstig și siguranță pe care posessor din conușa pro aci merec oameni simpli și fără cunoștință printr-ugor le ară și perdin vedere.

Ca pe un bărbat zelos și cu cunoștință de specialitate aș recomandă alegătorilor pr. d. Demetru Comşa profesor de agricultură la institutul pedagogico-teologic în Sibiu, carele pentru binele comun perpendicularu' timpu și împregăturile cred, că nu ar refuza de a primi această sarcină, prelungă sacrificiul de 4-5 dîle și mai cu seamă, cînd aceasta s'ar amâna către primăvara, când elevii acelasi institut capătă vacanțe (forii) pe s. Pasci.

ad b) Relativ la cele dîse sabă punct recomandă interesaților, ce se înăveră și exemplu numai de la posessor Bod Károly, carele acum 4 ani cu ocaziașii segregării a scut și se reserve toate drepturile

la locurile de adăpat, la fântâniile sărate, și în casă, cînd la „Liveadi” sărăschidă vîno boala de peatră și la acoaste, și dacă atunci teritoriul în care se află carbuni de peatră ar fi fost object de segregare, sigur că și la aceasta și ’reserva dreptul.

Cercetările ce s'au facut după cum am înțeles, în privința carbunilor de peatră din partea acestui dom și a unei conte din vecinătate, precum și părerea unor, de a se aduce calesă fără chiar călătorește comună până acum nelsemnată — după cum am cîtă în un numer din „Telegraful român” me deamăna a recomandă lovitourilor interesați, ca acest teritoriu carele de present este proprietatea particularilor, între cari și părinții mei cu partea în 31st, juge, și île comuna în ocasiunea comăsărei, în schimb pentru alte pămînturi ce posedă.

ad c) Dacă posessorii vor fi cu atenție și la locul puncii și se vor folosi bine de drepturile lor, atunci rezultatul comăsărei poate fi mai mult în favorul celor ce nu o au doar.

ad d) Subsistenta bisericiei și a scoalei noastre, și respective a persoanăgului lor, este puțin asigurată și dacă este vorba de înbunătățirea ei — spre ceațe astăzi totușine civilizață, care scie și cunoște ce este și poate scoala și biserică — atunci comăsărea este ocaziește, este timpul cel mai bine venit pentru această.

Le dîu și recomand toate acestea din înină, preferind interesul și binele comun, fată cu orii ce alt interes privat și particular.

Orăscie în 21 Octombrie 1881
Ioan Langă,
învățător.

Conspectul premiațiilor la expoziția română din Sibiu 1881.

(Urasu)

80. *Pitești Dimoșiu*, adv. baston, Răteni, 81. *Peteș Ecaterina*, elevă la Asilul „E. D.”, acuarelă 82. *Pop George*, lăsa, Băsești, 83. *Pop Elena*, covor, Bocag, 84. *Pop Polițica*, portretă, Brasov, 85. *Pop Elena*, perna de canapea, Băsești, 86. *Pop Ferontiu*, crâncen, Tîrgu Mureș, elevă *Pop Ecaterina*, elevă la Asilul „E. D.”, acuarelă 87. *Pop Ecaterina*, elevă, 88. *Popescu Elena*, etageră de note, Sibiu, 89. *Popescu R. Maria*, materie de haine, Samodug, 90. *Rătescu Ioanina*, perdele, Sibiu, 91. *Rătescu Vasilia*, elevă la Asilul „E. D.” bordării, 92. *Radian Maria*, elevă la Asilul „E. D.”, acuarelă 93. *Roman Iustina*, covor, Sibiu, 94. *Rogea Maria*, lambărchiș, 95. *Rogeaște Voicu*, brânză, Samodug, 96. *Rogeaște L. Sora*, diverse pănătăuri, Răzeni, 97. *Sandler Nicolae*, viață, Oarda de jos, 98. *Săraru Dumitru*, scrisori, Viena, 99. *Săndulescu Nicolae*, mătară crâncen, Hajag, 100. *Secula Iudita*, mătară, Dova, 101. *Sfriacig Bucur*, lăsa, Răzeni, 102. *Sfriacig Ani*, dib. of. din casă, Răzeni, 103. *Steluta Maria*, elevă la As. „E. D.” casăru, 104. *Săulescu Elena*, elevă la As. „E. D.” caligrafie și desenuri, 105. *Săulescu Maria*, cînașă mamă femei, 106. *Săulescu Octavia*, dantele, Brasov, 107. *Stelosa Teodora*, elevă la As. „E. D.” casăru, 108. *Törneocan Emilia*, covor, Abram, 109. *Titea Emilia*, batistă, Torda, 110. *Tordos Alexandru*, protopome și vinuri, Alba-Iulia, 111. *Trombăză Irina*, dantele, Sibiu, 112. *Vîză Grigorie*, vinuri, Tacea, 113. *Vlad Ana*, cînașă mamă femei, 114. *Valean L.*, protopome, faguri de miere, Vermes, 115. *Ursușan Vasile*, elevă la As. „E. D.” bordării.

Premii clase III
a) diplome de recunoștință.
1. *Acselenescu Maria Petru*, strain, Galați.
2. *Acselenescu Maria*, polipor, Galați.
3. *Alexan Aron*,covor, Velcheria, 4. *Albăluț Maria*, materie de haine și pănătăuri, Cornat, 5. *Alesci*, Tipografia tipărituri, Brasov, 6. *Aurelă Mihaile*, propriet. antic-

